

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei.

Poaze bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Prieteni ori dușmani?

Situația desperată a Românilor din Jugoslavia

Vrem să trăim în pace cu toată lumea. Ne este scumpă în deosebi prietenia Jugoslaviei, căreia trebuie să-i fie tot așa de prețioasă, din motive lesne de înțeles, dragostea noastră.

Știm, că prietenii nu se pot clădi decât pe spiritul dreptății, pe gândurile unei frățietăți sincere, și chiar pe jertfe împrumutate. Din parte-ne-am și străduit să punem la temelie frăției româno-jugoslave întreg sufletul de largă înțelegere și sinceră dreptate, cât ni-s'a cerut. Ne silim să îndușim în noi țipetul de durere pentru nedreapta muțlare a Banatului. Ținem cu sfințenie convențiile încheiate. Tratăm cu îndoită grijă pe puțin sârbi rămași la noi în țară. Nu numai că nu fim să-i desnaționalizăm, nu numai că nu-i scurțăm în drepturile lor cetățenești, dar uneori îi tratăm cu regim de privilegii. I-am împroprietărit în rând cu Românii. Le ținem școale mult mai multe decât aveau sub unguri. Tolerăm să aibă personal didactic necoalificat și, contrar legii învățământului, să-și aducă din Jugoslavia cărțile didactice.

Care-i, în schimb, soarta Românilor din regatul jugoslav?

Jugoslavia desființează, cu foc și sabie, elementul românesc. Pe două căi: pauperizarea sistematică a Românilor și distrugerea acelor fortărețe de rezistență națională, cari sunt bisericile și școalele.

În Jugoslavia (cel puțin în județul Torontal și udul jud. Timiș) nu a fost împroprietărit nici un singur Român. Pe pământurile bisericilor și instituțiilor noastre culturale din Banatul jugoslav gospodăresc azi „sobroloveți“, voluntari de prin Muntenegru; Românii nu le capătă nici în arendă. Românii (ex. Nicolințul mare) plătesc impozit direct de trei ori mai mare decât vecinii lor sârbi. În urma unei fujmoase ordonanțe din 1920, Românilor nu li-se aprobă cumpărarea de pământ, decât dacă se declară sârbi.

În aceeași vreme, cu pământul expropriat dela Români, vecinii noștri „prieteni“ fac adevărat târg de conștiințe: promit și dau pământ celor slabi de inger cari, lepădându-se de neam și de biserică românească, se declară Sârbi. Așa au cumpărat, de pildă, în comuna Sânt-Ion nu mai puțin de 72 familii.

Și mai grăitoare e politica școlară. În loc de 120 învățători câți aveam sub Unguri, azi mai sunt 16; iar Românii din Macedonia sârbească, cără sub turci avuseră 30 școli primare și 2 secundare, cu un liceu complet în Bitolia, azi nu mai au nici una singură! Anul trecut s'a încheiat cu guvernul jugoslav o convenție școlară de reciprocitate. Guvernul din Belgrad nici până azi nu a ratificat-o și nici gând n'are să o aplice.

În aceste condițiuni „prietenia“ cu Jugoslavia este o simplă umilire a neamului nostru. Guvernul român este dator să limpezească de grabă situația.

O scădere

— Câteva reflexii asupra cântărilor noastre bisericești —

de DR. NICOLAE LUPU

Sufletul omenesc, spirit, substanță simplă, atâta timp cât este unit cu trupul, prin simțurile acestuia își câștigă noțiunile și cunoștințele, pe cari, ca și printr'o oglindă misterioasă, le reflectează apoi din nou asupra simțurilor, producând adeseori efecte mai mult sau mai puțin curioase, pe cari specialiștii nu prea le pot explica. Așa d. e. o melodie dulce, prin urechi se reflectează în suflet, iar acesta reflectând asupra simțurilor, produce în trup moleșală, iar în ochi lacrimi. Un marș războinic produce furnicare în tot trupul, moleșala dispăre, iar sângele par'că circulă mai repede.

Dacă cineva ascultă cum măsarul își ascute ferestrăul, simte par'că frig, durere de dinți și părul și-l simte crescându-i pe obraz. Dacă privește în ochii unui chior, simte amețeală și durere de cap. Dacă ascultă un cântec armonios, se înduioșează; iar de un cântec ne-armonios se enervează. De un discurs rău accentuat, sau îi vine să rădă, sau se iritează; și tot asemenea de un cântec, în care cuvintele sunt despărțite unele și împreunate altele, nu pentru alt motiv decât doară ca să scoată tactul unei melodii nepotrivite pentru acel text.

Cum ar suna bunăoară și ce impresie ar face asupra unui om care are, cât de cât, auz muzical, cântarea imnului „Deșteaptă-te Române“ pe melodia valsului „Pe lângă plopii fără soț?“ — Imi permit să separ și să împreun silabele cuvintelor din „Deșteaptă-te Române“, pentruca să iese tactul valsului susnumit, însemnând cu literă grasă vocala care ar trebui să fie lungită. Iată cum ar fi:

Deș-teaptă-te — Ro-mâne, din somnul cel de — moarte, La — care — te-a-dân-ciră, barbarii — de — eti — rani. Acum — orinici-o-dată, croeșteji — altă soar-te. La — care — să se'n-chine — și cruzii — tdi duj-mani.

N'ar fi oare acest fel de cântare o batjocură a muzicii și a poeziei? Și cu toate acestea, astfel de anomalii aflăm destul de multe în ambele noastre biserici românești. Să aduc numai un exemplu: cântarea sau peasna IX din Catavasiile Rusaliilor. Textul este la fel atât în Octoiul cel mic dela Sibiu (Tip. W. Krafft 1905), cât și în cel dela Blaj (Tip. semin. 1902), dar de cântat încă la fel de prost se cântă, atât în bisericile arhidiecezei noastre, cât și în cele ale Sibiiului. Și anume, iată frumoasa cântare de preamărire a Maicii lui Dumnezeu cât este de batjocurită de către cântăreții noștri bisericești, cari, fără a ținea cât de puțină seamă de accent sau de cuvinte, se mulțumesc să o cânte — pe alo-

curea chiar să o sbiere — oricum, numai să le iese tactul, ca și cum și la noi ar fi cântările bisericești poezii cu silabe numărate și cu picioare măsurate ca la Greci.

Imi permit deci să separ și cuvintele acestui imn și să pun accentul pe silabele lungite, pentru a se putea convinge oricine ce pocitură de text iese din această cântare:

Ba — curăte — Impă-ră-tea — să-ma-ică — mărirea fecioriei, — că toată limba cea limpede binegră — itoare — vorbind nu te poate lăuda cum — secade, — și se întunecă toa — tăminte-a — a cunoaște naș — tereata; — pentru aceasta cu un glas pe — tine-te măr-m.

Pentruce nu se pune pond pe aceea, ca limba să nu fie batjocurită în cântări, ci să se țină și la noi seamă de accent, după cum este aceasta în biserică latină? Eu cred că nu sunt folositoare întorsăturile și figurile, uneori atât de asemănătoare celor ale cerșetorilor, cari nu se potrivesc în cântările noastre bisericești, și nici nu e cel mai bun cantor acela care sucește glasul cu figuri imposibile, ca să nu poată cânta nimenea după el. Dacă s'ar ținea seamă de accent și de limbă și s'ar cânta mai domol și mai simplu, sufletul mai impresionat ar rămânea de cântările sfinte și nu am fi siliți să ne turburăm și'n biserică de figurile întortochiate și cerșetorești, sau de țipetele disperate ale celorce ar trebui să ne înalțe în sferele senine și liniștitoare ale corurilor serafice.

S'ar evita atunci și ridicolul ce iese uneori din atari accentuări curioase, cari se întâmplă să schimbe câteodată până și textul. Să amintesc numai două exemple, ca să nu întru în amănunte și mai ridicole. În dieceza Gherlei și a Orăzii se cântă „Unule născut“ și „Cuvine-se cu adevărat“ pe o melodie deosebită de cea dela Blaj. Din neținerea în seamă a accentului și a întregității cuvintelor, la aceste două cântări s'aude destul de pronunțat: „și pururea fe-cioara Măria“ și „pe Dumnezeucuvântul ai născut.“ Nu mai amintesc apoi de cacofoniile nenumărate rostite și formate în diferitele cântări bisericești.

N'ar strica deci să ne unificăm și noi odată ca latini, ca să nu mai fie în bisericile noastre, dintr'o dieceză și alta, pe alocurea poate chiar dintr'o parohie și alta, atâta deosebire. Cantorului să i-se fixeze până unde poate să dălălăiască din capul lui, și cum trebuie să accentueze cuvintele în cântări. Cu puțină grijă și cu respectarea mai pioasă a limbei din partea acelor cari instruesc în cântări generația tinăra —, de preoți, sau de

cantori —, s'ar putea ajunge, credem, fără prea multă greutate, la situații mai bune. Precum s'a înrădăcinat accentuarea falsă, tot așa se va putea încetățeni și cea corectă, ca să nu ne mai expunem ridicolului și enervării chiar în biserică.

Numai bunăvoință să fie, și totul poate fi îndreptat ca să producă în suflet sentimente de pietate, de pace și mângăiere sufletească, singura menire a oricărei cântări bisericești.

Legături frățești

O importantă serbare franco-română a studențimei din Strasbourg*)

Credincioasă tradiției frumoase de a sărbători ziua acelor ce și-au dat viața pentru idealul național și din cari două sute își dorm somnul veșnic în cimitirul dela Cronenbourg, la porțile Strasbourgului, *Asociația studenților români din Strasbourg „Nicolae Iorga“* a sărbătorit cu această ocazie și împlinirea alor 10 ani dela alipirea țării surori la patria mamă, transformând manifestarea într-o frumoasă sărbătoare de fraternizare franco-română.

Președinția de onoare a fost primită de d. ministru *Louis Marin*, făcând astfel să reiasă încă odată sentimentele dsale față de tot ce e românesc. Au luat parte la serbare toate personalitățile de seamă ale Strasbourgului, în frunte cu guvernatorul militar, prefectul județului, rectorul universității, decanii cu profesorii facultăților respective, și cu harnicul secretar al comitetului franco-român d. Baumeister. Ministrul României la Paris, d. Diamandi, a fost reprezentat de d. colonel Nicolescu.

Conform devizei „Nihil Sine Deo“, memorabila zi a început prin săvârșirea *sf. liturghii în biserică sf. Maurițiu*, oficiată (în absența prințului preot W. Ghika) de către preotul Dunca dela Institutul catolic din Paris, asistat de lectorul Emil Iuga, președintele aso-

*) Deși în numărul 23 dela 9 Iunie c. s'a mai făcut amintire de această serbare, publicăm — pentru importanța ei — și această dare de seamă mai amănunțită a unuia dintre participanți. N. R.

ciației. Liturghia sf. Ioan Chrisostom a stârnit un viu interes în publicul din Strasbourg, care a admirat pompa ceremoniilor noastre orientale, explicate de d. profesor universitar *A. Gaudel*, printr'o predică ocazională.

După săvârșirea sf. liturghii, asociația studenților însoțită de întreaga colonie română, de distinși oaspeți precum și de oficialitățile civile și militare — a plecat spre *cimitirul Cronenbourg*, pentru a celebra gloria nemuritoare a scumpilor noștri eroi. Pe monumentul lor împodobit de flori, alături de cununile diferitelor societăți se găseau și acele ale dlui ministru Louis Marin. *Parastasul* pentru odihna sufletelor lor a fost celebrat de preotul Alexandru Popescu, răspunsurile funebre fiind date de corul asociației, încheindu-se solemnitatea printr'un discurs mișcător rostit de dl Emil Iuga, președintele asociației.

Incoronarea acestei zile franco-române a fost însă *serata artistică* din sala „Pasteur“ a palatului universității, unde toți prietenii României și-au dat întâlnire în așa fel, că spațioasa sală de data aceasta a fost neîncăpătoare. În afară de personalitățile oficiale amintite, serata a fost onorată și de reprezentanții diferitelor țări amice, precum și de publicul select al Strasbourgului.

După ultimul răsnet al muzicii militare care a intonat imnele naționale francez și român, inimosul președinte al asociației dl *Emil Iuga*, a deschis serbarea printr'o cuvântare înflăcărată —, întreruptă de aplauzele repetate ale publicului —, arătând bucuria studențimei și a celorlalți Români din Strasbourg, de a fi putut sărbători în mod demn această zi, care strânge și mai mult vechia prietenie dintre noi și Franța.

România, care din lipsa de propagandă este încă puțin cunoscută Alsaciei, a fost descrisă într'o foarte frumoasă *conferență cu proiecții*, făcută de către d. profesor universitar *Gillot*, care a vorbit cu mult drag de frumoasa noastră țară. D-șoara Paul Alys, a cântat două arii franceze, d. Streiff a executat la pian arii naționale, iar d. Ghiuș, student, a cântat cu sentiment câteva doine românești. Corul asociației, condus de destoinicul dirijor

Gh. Sandulescu, a secerat aplauze nesfârșite dl. V. Bucur, a recitat cu mult succes poezia „Latina gintă“.

Publicul impresionat a felicitat călduros pe organizatorii acestei frumoase zile franco-române, despărțindu-se în speranța, că acest frumos început va continua, sporind tot mai mult dragostea celor două neamuri surori.

Demetriu Popescu

doctorand în drept la universitatea din Strasbourg

„Universitatea populară“ dela Văleni jubilează. La 1 Iulie se deschid cunoscutele cursuri de vară ale universității populare „N. Iorga“, dela Vălenii de Munte. Cursurile din vara aceasta vor avea un program excepțional de bogat și strălucit. Toți marii învățați și cărturari ai țării, 40 la număr, vor pe regrina de data aceasta la strălucita mănăstire a culturii, ridicată de marele îndrumător al științei și sufletelor românești în liniștea unei broasă a Vălenilor, pentru a da lumină de lumină minții lor asupra tuturor subiectelor de actualitate în lumea spiritului ca și în subcivismul vieții. Se va tipări și o broșură comemorativă, omagiu dlui prof. Iorga.

Cursurile din vara aceasta, anume, sunt jubilate. Ele încheie, cu cinste și glorie, *un ciclu de 20 de ani de viață*. Este o dată memorabilă aceasta în istoria străduințelor noastre spre lumină. Numai aceia, cari cunosc soarta mașteră cu care au luptat toate încercările culturale în zilele noastre de înfrigurat sbucium al materiei, își pot da seama de uriașă muncă, energie, stăruință pe cari a trebuit să le depună inițiatorul, organizatorul și conducătorul lor, d. prof. Iorga, pentruca ele nu numai să nu se împotmolească, ci să capete adevărată viață și avânt crescând. Numai aceia, cari cunosc bine mizeria noastră sufletească, mare sete de desăvârșire culturală și de îndrumare spre marile țeluri românești, pot aprecia după cuviință minunata operă de îmbogățire și prefacere sufletească, marele val de lumină care an de an a pornit din văile Vălenilor spre se preface în crez general al sufletului românesc de pretutindeni. Și numai aceia, cari în

Foia „Unirii“

După Rusalii

Reflexii de actualitate la lumina limbilor de foc de Dumitru Neda

Mare-i Dumnezeu și minunat foarte, în toate lucrurile sale! Și de se va îmbrăca cu lumina ca și cu o haină, scânteind în picurii de rouă, ori va sguđui mănios temelile pământului, de-și va face slugi din para de foc, ori va asculta lauda ce-i vine cu susurul lin al zefirului, în faptul dimineții, El rămâne același Domn al măririi și Părinte a toate — Pater immensae majestatis. Lui i-se închină Cheruvimii, pe El, Intreit sfântul, îl slavesc Serafimii, pe El îl ascultă celea de jos. Mărirea Lui o spua ceriurile, înțelepciunea Lui o rostește tăria, bunătatea Lui o vedește sguđuitoarea pătimire a Fiului său pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. Slova sfântă a Scripturii e mărturia grijii ce ne-o poartă Cel de sus, grijă dovedită de atâtea ori, în atâtea locuri, în atâtea chipuri. Flacăra tainică ce nu mistuia rugul aprins pe colinele Horiului (Eșire 3, 2) și limbile de foc ce-și fălăie lumina lină deasupra capetelor plecate a celor adunați în încăperea sfințită de săvârșirea Cinei celei de taină, sânt dovada vie a uneia și aceleiași iubiri neadormite, nețărnu-rite, gata să facă totul pentru om, să deie tot

ce poate da plămuirii sale celei mai alese, omului.

Sf. Luca prinde, în feliul său, plastic întâmplarea ce avea să fie începutul revărsării fără zăgazuri a harului, din izvoarele sf. Spirit: „Și dacă s'a împlinit ziua Rusalelor, erau toți împreună adunați la un loc... și li-s'au arătat limbi împărțite ca de foc și s'au așezat pe unul fiește carele din ei. Și s'au umplut de Spiritul sfânt...“ (Fapte 2, 1—4).

Pălpaiala potolită a flăcărilor ce tănuiau și împărțeau în aceeași vreme mănunchiului aceluia de suflete smerite pe Oaspele cereșc fagăduit de Răscumpărătorul (Io. 14, 16—17), cu toate darurile sale, — avea să fie adâncă mare de bunătăți și noian inexhaustibil de cerească înviorare, de suprafirească vigoare până la sfârșitul veacurilor. Întru bucuria sf. Duh lumină nouă a răsărit dreptilor și celor curați cu inima veselie. Tălcul tainei acesteia, ce varsă lumină în mintea ce se trudește să-i pătrundă înțelesurile și adapă spre rodire de viață toată făptura primitoare de apele ce isvoresc din izvoarele darului, cu adevărat mângăitor este și de folos tuturor.

I.

1. Sf. Spirit se arată și se împărțește Apostolilor și celor împreună cu dânsii sub formă de *limbi de foc*. Imbracă deci, simbolice, haina elementului natural celui mai *recalcitrant oricărei impurități*. Focul nu rabdă pată sau murdărie ori altceva de acest fel

(Cf. Nic. Lancicii S. I. Opusculum spiritual Oeniponte. 1881. pag. 239). Iar dacă totu- vre-un corp străin va atinge puritatea încar descenții sale, focul se va sbate din răspuse și nu-și va da odihnă, până ce intrusul tulburător nu va fi făcut inofensiv.

Biserica, mireasa Domnului, opera Duhului sfânt, ne învață să ne rugăm Dătătorului de viață să ne curățiască de toată spurciunea, fiindcă ea știe mai bine ca oricine că Dânsul nu află deplin frumoasă și vrednică decât toată dragostea sa, decât făptura înțelegătoare întru carea nu este nici o întinăciune (Cântărilor 4, 7), ce i-ar păta candoarea.

Și ce lipsă avem, noi preoții indeosebi, adâncim acest adevăr!

Imbrânciți în vânturile vieții, ajungeți repede în bătaia unor vânturi străine suflete de sfânt idealism evanghelic. Paserile ceriului și crinii câmpului vedem că nu slujesc lumii ce ne împrejmuiește spre învățătură (Mt. 26—29). Lozinca nouă ce ne sună tot mai de tot mai întetitor la urechi, este: *Averea-i pătărea!* Deci: Bani și iarăși bani! Incepem să ne dăm seama de justetea observației lui Payot că „ceace se cheamă 'lume', mai ales în provincie, nu-i o societate menită să oțeliască inteligența, nici caracterul; în ea morala e de inferioritate întristătoare și de-o fățarnicie fără margini; banul legitimează totul; singura religie e adorația slugarnică a bogăției“. (Iul. Payot: Educația voinței. București. 1921, tra-

teleg uriaşa frământare sufletească de astăzi, înfrigurata nevoie de armonizare a tuturor în vederi și idealuri comune, de înfrățire a atâtor ideologii și curente eterogene, pot înțelege imensul bine ce-l săvârșesc și acum cursurile dominate de covârșitoarea personalitate a celui mai mare dascăl al neamului nostru.

Stăpâniți de aceste gânduri dorim deplin succes cursurilor dela Văleni*) și aducem sincerele noastre omagii dascălului — apostol, care a clădit fărăime din marele său suflet în temelia frumoaselor instituțiuni românești dela Văleni.

Deficite morale. Sub acest titlu a apărut în „Neamul Românesc” din 15 Iunie c. un luminos articol al dlui prof. N. Iorga, care trebuie socotit un adevărat strigăt de dureroasă alarmă în fața valului de corupție care băntuie în societatea românească. Reținem:

„Defilarea zilnică a celui mai scandalos lux din toată Europa... perpetua goană fără scop a automobilelor de toate colorile... ar putea fi considerate numai ca semne ale zăpăcelii parvenitilor, care pot fi puse alături cu pretențiile politice și de cultură ale represintanților în alte domenii ai aceleiași parvenitism. Lipsa de interes pentru carte... poate trece ca rezultatul unei prea stăruitoare ocupații cu sportul care mută mintea în călcâie.

Dar ceia ce pune pe gânduri e totala *desertare dela datoria socială*. Femeile refușă copilul, iar bărbații încep a refușă cătătorie. Familia înțeleasă cum trebuie e de sigur un act de eroism. Ei bine, păpușile feminine și masculine se declară incapabile de dânsul.

Deunăzi, un general îmi spunea că, imitând Franța, gata oricând de orice jertfe pentru datorie, s'au cerut cele câteva mii de infirmiere voluntare pentru casul unui nou război. Dela București s'au presintat treizeci și au absolvit opt. Iar, în acest timp, fete din lumea bună scandalizează prin băiețoșia lor cinică bătrâni militari.

*) Inscrierile pentru participare se fac de pe acum la d. Ilie Ardeleanu, secretarul cursurilor, Bulevardul Schitu Măgureanu Nr. 1 București. —

de Nic. Pandelea). Intunerecul începe să ne învalui; tina se așează pe ochii minții și prostia fiind molipsitoare, cum ne asigură același pedagog-psiholog, lumea, pe destui, încurând îi face după tipicul său, nepăsători la tot ce nu-i grija de carieră (Payot, t. a.), de bani și avere.

Îi trece în solda Mamonei — prouti figurae docent.

Sanctitatea Sa Patriarhul Miron se plângea anul trecut Monseniorului d'Herbigny că a pierdut patru preoți, cumpărați ad litteram, de protestanți („Etudes” Nr. 2 din 20 Ian. 1928).

Pe frații ăstora întru Mamona, rămași între noi, dar cu sufletul neapartinând tagmei noastre, îi vedem în *gheseftării* îndreptății să se împoțoneze de sărbători, din oficiu, în blagoslovitele fuste sacrate, aducătoare și ele de daruri binesunătoare, ori bune la gustare. Nesimțitori față de valorile imponderabile, trăiesc „învârtelilor” rentabile, bruscând pe cine le stă în cale, jumulind pe cine le pică în ghiare, răspândind și potențând pretutindenea scârba și ura împotriva slujbii și a feței bisericești. Dacă-i o licitație de fân, de pășune, de poame, de imobile îndatorate și sunt sanze de dobândă, nu se poate să nu se împiedece licitanții de Sfinția Sa. Dacă-i vorba de exploatarea unei păduri, a unei cariere de piatră, dacă-i vorba de-o furnitură — să zicem: de boi, pentru armată, — de-un composessorat, ori de o altă „afacere”, de orice afacere veroasă, tot în Părintele ai

Este un enorm deficit moral în societatea noastră. Și aceste lipsuri nu se pot acoperi cu împrumuturi în străinătate.

Dar dacă aceste lipsuri nu se pot acoperi cu împrumuturi din străinătate, adăogam noi, trebuie să le vindecăm cu leacurile ce le avem în țară. Biserica la lucru! În frunte cea „dominantă”, căci ea are și domnia beneficiilor țării și a răspunderilor. În loc să-și cheltuiască vremea prigoniind pe uniți, mulți prelați ortodocși ar trebui să lucreze din toate puterile la zăgăzuirea răului moral. În acest câmp ne vor avea tovarăși devotați.

Știri mărunte

NOU CANONIC. În ședința capitulară de azi, Sâmbătă 23 Iunie, ținută sub prezidiul l. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile, a fost ales Mgr. ȘTEFAN ROȘIANU, profesor la Academia de teologie din Blaj. Instalarea solemnă se va face Vinerea viitoare, la sfinții Petru și Pavel.

Adunarea generală a reuniunii „St. Maria” din Cluj s'a ținut Duminecă în 17 Iunie, într'o atmosferă de curată și nobilă însuflețire. Prezidată de dna Livia Boilă, adunarea a primit întâi salutarile ce i-s'au adresat de către delegatele diferitelor reuniuni de femei din Cluj, apoi a trecut la rapoartele anuale asupra activității, constatându-se un progres continuu pe toată linia. Rapoartele, de altfel, se vor publica în broșură, ca o dovadă grăitoare despre roada pe care o aduce o muncă devotată, în slujba marilor ideale religioase.

Din ronele misiunilor. O scrisoare însuflețită vine dela of. parohial din Abrud să dovedească în fapte grăitoare efectele minunate ale misiunilor sfinte. Ni-se spune, că în urma predicilor ținute acolo în 19—21 Maiu c. de către pâr. canonic Dr. Ioan Bălan, se simte un nou suflu de viață religioasă. Domnișoarele din Abrud au făcut biserica să scilpească de curățenie; o femeie săracă, Rozalia Cotea, a făcut un baldachin nou, în valoare de peste 1000 Lei; d. Carol Vass membru în curatoratul bisericii rom. catolice

din Abrud, a oferit 10.000 Lei pentru a se face scaune în biserica noastră; iar curatoratul nostru a hotărât cu însuflețire să se betoneze altarul, să facă reparațiuni și bănci nouă, fără a se atinge de capitalul bisericii. Binefăcătorilor pomeniți curatoratul le exprimă sincere mulțămite.

Secțiile „Astrei” vor ținea ședința plenară în ziua de 29 Iunie c. (ss. Petru și Pavel), orele 10 a. m. în Cluj, localul secțiunilor, str. Memorandului 22. Sunt chemați la ședință toți membri activi și corespondenți ai secțiunilor științifice-literare ale „Astrei”.

Locale. Vinerea viitoare, la sărbătoarea ss. Apostoli Petru și Pavel, va predica în catedrală pâr. Dr. Coriolan Pop-Lupu, profesor la Academia de teologie.

— Școala primară de stat din loc a aranjat, Joia trecută, în sala de gimnastică a liceului de băieți, o deosebit de reușită *reprezentare de teatru de copii*. S'a jucat „Crai Buturugă” (piesă în 3 acte de St. Alexandru) cum mai bine cu greu am putea dori pentru mijloacele și puterile noastre de provincie. Prichindeii artiști, îmbrăcați cu pricepere și gust desăvârșit, departe de a se înfrica de public, s'au simțit vădit bine în rolul piticilor, zinelor, a smeului și a craiului soare. Deosebit trebuie remarcată dicțiunea lor corectă și frumoasa pronunțare românească. — Publicul numeros a aplaudat călduros, cu dreptul, pe micii actori și pe conducătorii lor.

Luni, în 25 Iunie, se deschide *sesiunea examenelor de bacalaureat*, la care s'a numit pentru Blaj următoarea comisiune de examinare: Președinte Alexandru Borza, profesor universitar (Cluj), Pavel Papadopol (București), H. Iacquier (Cluj), Zaharia German (Sibiu), Eugen Hulea (Brașov), D. Eftimescu (Caracal) și Teodor Neș (Oradea). — Afară de absolvenții liceelor noastre din Blaj, vor mai fi examinați aici și absolvenții liceului de stat dela Dumbrăveni.

— Joia trecută Blajul a fost cercetat de un grup de 60 seminariști din Curtea de Argeș, conduși de 5 profesori. După ce au vizitat instituttele noastre mai însemnate, excursioniștii au plecat, încă în aceeași zi, spre Sibiu.

Societatea regală română de geografie și-a ținut obișnuita adunare generală anuală. În seria învățatelor conferențe, ținute de

să te incurci. La vreme de foamete cine are intuiția realității atât de limpede și istețimea de lipsă pentru a face pe agentul bine plătit al băncii împărțitoare de bucate rele pe bani buni? Și tot așa, când Dumnezeu dă blâug în rodurile țarinii, cine altul decât tu tot el, strânge în jitițele sale bogăția holdelor, ca la vreme de strâmtorare s'o vândă pe dobândă aceleiași nevoiași, cari acum, ajungându-le lumânarea la degete, caută să „petreacă” cumva bruma de agoniseală, fie și pe nimica toată?

Și pe câte alte căi nuse mai pricepe Părintele să facă parale! Nici una însă nu-i luminată de lumina Duhului sfânt. Norul de amărăciune comprimată și de sudalme și blăstăme îngrămadite îi umbresc sinistru urmele, fie că-și va petrece spre casă batoza care a „bătut” pe toate celelalte din sat, fie că-și va mângăia buzunarele doldora de răsplata mijlocirii unei cumpărături favorabile cumpărătorului, fie că va număra bancnotele ce i-au rămas lui, după ce a pus în mâinile altuia căpestrele unei părechi de cai, stante pede norocos trecute mai departe, în ciuda geambașilor de meserie.

Nu, Mila Domnului nu urmează și binecuvântarea Celui de sus nu planează asupra acestora și de ar avea șapte braie roșii și și-ar da în coate cu toți cei mari, legați la ochi de gestul calculat al vreunui act marinimos, a vreunui prânz copios, aceste jalnice pocitanii nuse nici măcar aramă sunătoare și chimval răs-

nător (I. Cor. 13, 1), ci sânt tot atâtea năpaste pustiitoare de viață sufletească.

Bine că numărul lor nu-i leghion. Dar și atâția cât sunt, fac ravagii simțite în jurul lor. De s'ar simți și vânturătoarea purtată de mână tare și vânjoasă prin aria Domnului (Mt. 3, 12)!

2. Pe alții îi ademenesc din staulul oilor într'alte părți, șoapte buimăcitoare de sirene cu capul împuiat de lumească înțelepciune, lumească viclenie. *Preotul*, spun aceste glasuri străine, de străină învățătură, e factor cultural-economic. Ceeace înseamnă: Mai puțină predică de pe amvon, mai puțină catiheză, mai puțin miros de tămâie, mai puțină reculegere în tăcere, ingenunchiat în fațaristolului sau aplecat asupra cărților de specialitate teologică și... mai multe întreprinderi comerciale-economice, mai multe bănci, mai multe cooperative — nu mă gândesc la preoții cari își rup ceva timp și pentru așa ceva — ci la aceia cari atâta-s de absorbiți de frigurile cooperatiste-bancare, încât abia de le mai rămâne timp pentru slujba proprie, făcută taliter-qualiter, de mântuială... mai multă sfară în țară!

Funestă rătăcire!

Valorosul om de litere și cultură teologică, d. Nichifor Crainic, o evidentiază și o pune la punct după cum merită. „Căci — scrie dsa, — preotul în mijlocul societății nu e un simplu factor cultural-economic, cum îl concepea Haret, el e mai presus de orice trimisul lui Hristos, investit cu harul Duhului Sfânt. Ceeace nu pu-

savanții noștri geografi, se remarcă și o interesantă comunicare asupra județului Alba, din punct de vedere geografic, etnografic, economic și istoric, făcută de d. Ștefan Manciu, preotul nostru din Straja.

Un muzeu etnografic al Ardealului.

Duminecă, 17 Iunie c., s'a inaugurat în Cluj un nou institut de cultură românească: muzeul etnografic al Ardealului. În fața unui public select și a multor reprezentanți ai presei s'a stropit localul cu apă sfințită, apoi s'a ținut o serie de vorbiri, apreciind însemnătatea momentului. Au vorbit d. ministru Lapedatu, d. Racoviță președintele Academiei române, d. Bogdan-Duică în numele universității, protop. Dăianu în numele păr. mitropolit Vasile, prof. Dr. Bob în numele Preasfințitului Iuliu al Gherlei ș. a. — Muzeul condus de d. Romulus Vuia are de pe acum nu mai puțin de 10.000 obiecte de preț, deși abia au fost explorate până acum Maramureșul și o mică parte din Banat. Sunt cele mai bune nădejdi, că acest norocos început în curând va ajunge o mândrie a neamului.

Aviz. Ni-se cere publicarea următoarelor: Duminecă, 1 Iulie c. se va binecuvânta biserica din Șoimușul care, mulțumită spiritului de jertfă al bunilor creștini din toate părțile bisericii noastre, a putut fi restaurată radical, ridicându-i-se și un turn frumos. Curatorul din Șoimușul mulțumește și cu acest prilej tuturor marimoșilor contribuitori, și îi invită, ca și pe toți iubitorii bisericii noastre, la această sfântă zi de praznic și de bucurie. Dumnezeu să le răsplătească tuturor binefăcătorilor, ca și acelora cari de aici înainte vor întinde o mână de ajutor pentru întărirea casei Domnului. — Curatorul din Șoimușul.

Telefonul „Unirii“

B. Cluj. Am cetit și noi, că regulamentul pentru punerea în aplicare a legii cultelor ar fi gata. Până acum însă nu s'a publicat. Când vom cunoaște textul, ne vom ocupa de el.

P. București. Vă atragem atențiunea asupra scrisorii Nr. 22,577 a ministerului cultelor, adresată: P. C. Matei Voileanu, delegat ordonanțelor secundar la sf. Mitropolie din Sibiu, publicată de „Telegraful“ din 20 Iunie, ca piesă documentară într'un proces simandicos. Nu ne interesează nici discuția care a scos-o la lumină, nici cuprinsul ei. Ne oprim la adresă. Ea constituie o nouă dovadă a „protecțiunii celei deopotrivă“ de care ne învrednicesc purtătorii vremelnici ai puterii de căr-

muire. Căci atâta vreme cât bisericii noastre i-s'a luat, încă din anul trecut, dreptul de scurtă viață de a-și ordona sumele bugetare prin propriile autorități — o înlesnire uriașă pentru plata la timp a preoțiilor, — la Sibiu și, de sigur, în întreaga biserică „dominantă“ situația privilegiată se menține. Nu vrem să căutăm motivele acestei atitudini ciudate a ministerului, împotriva căreia nici n'am protestat până acum, fiindcă nici închipui nu ne-am putut că ar fi posibilă. Acum, când o cunoaștem, vom ridica împotriva ei cel mai energic protest. Nu pentru a lipsi biserica ortodoxă de un favor, care face bine bisericii fără să păgubească statul, ci pentru a face să dispară neîntârziat această neînțeleasă jicnire adusă bisericii noastre.

M. Sibiu. Ieșirea „Revistei Teologice“ împotriva „profesorului secundar“ care a scris articolul de fond din numărul nostru dela 25 Februarie 1928, nu trebuie să vă mire de loc. Este un regret înofensiv tălcut în duh și stil bizantin. Una din cele mai cunoscute apucături ale acestui înalt duh, din școala căruia au ieșit contrații din Sibiu, este: să invinuiești pe adversar de propriile tale păcate. Este deci firesc, că dacă la legea cultelor a biruit punctul de vedere „catolic, minoritar, antinațional, nepatriotic, nepolitic etc.“ aceasta s'a întâmplat nu pentru că așa cerea dreptatea, ci pentru că noi am câștigat pe d. ministru Lapedatu prin „insulte la adresa bisericii ortodoxe“! Tot așa de firesc este pentru ucenicii duhului Foțian, că adversarul lor discută totdeauna „într'un limbaj a cărui bătărie eclipsază și pe cel mai pretențios birjar...“, pe când dânsii vorbesc cel mai serafic grai olimpian și evanghelic, cum arată și cele câteva vorbe citate. Știți povestea hoțului, care strigă în mulțime: „prindeți hoțul!“, ca să abată atențiunea dela nobila sa persoană. Firește, uneori i-se înfundă!

H. Brașov. Lămuririle pe cari d. Dr. Ioan Al. Bran-Lemeny este nevoit să le dea, în „Gazeta Transilvaniei“ din 15 Iunie c. „unora din detractorii și criticii“ săi caracterizează încă odată mentalitatea îngustă a unor habotnici bătăuși ai ortodoxiei. Dacă cineva are curajul de-a privi adevărul în față în lupta deschisă de Sibiu împotriva bisericii noastre, ori plane de-a risca păreri ca aceea, că „în general intelectualitatea Românilor gr. cat. se află pe un nivel moral și cultural superior, ceea ce trebuie să ne bucure“, cum a făcut-o d. Dr. Bran-Lemeny, apoi unul ca acela nu poate fi, după capul cinstiților bătăuși, decât unit. N'ar fi minune, ca nici acum, când d. Bran se vede nevoit să-și afirme ortodoxia în plină publicitate — cum au mai făcut-o atâția — să nu fie crezut pe cuvânt de către „detractorii și criticii“ săi neînțelegători. — Noi numai bucura ne putem de faptul, că din șirul mare al ortodocșilor de seamă se ridică tot mai mulți de aceia, cari dau mărturie publică adevărului, punând la punct pe secarii așișaji pe nedrept de reprezentanți autorizați ai ortodoxiei.

L. Alba Iulia. Am primit 100 Lei. Achitat până la finea analui curent. Adresa am schimbat-o. Noul Testament se poate avea dela Librăria seminarului din Blaj.

S. Strasbourg. Am primit 200 Lei. Achitat până la 31 VII 1928. Adresa se va schimba conform dorinței.

D. Valea lungă. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

tea să priceapă ateismul marelui liberal și nu pricepe încă nimeni din cei ce socot misiunea sacerdotală ca o funcție culturală și economică... Să admitem, că idealul lui Haret era ridicarea materială și culturală a masselor. Incontestabil e un lucru bun și frumos, dar raportat la evanghelie, e un lucru de însemnătate cu totul secundară. Sunt doară vorbele lui Isus: „Căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adăoga vouă“. În toate celelalte se cuprinde și acțiunea culturală și cea economică, dacă vreți, dar ele capătă un preț moral numai în lumina spirituală a împărăției lui Dumnezeu. Preotul e în lume ministrul acestei mistice împărății. De aceea modelul său nu poate fi decât Isus Hristos și în nici un caz Spiru Haret, care a coborât misiunea preotească la un rol exclusiv omenesc, rol pe care îl poate îndeplini oricare alt cetățean.“ („Curentul“, Nr. 113 din 7 Mai 1928).

Vorbă precisă și la loc.

Preotul, dacă nu vrea să-și paralizaze acțiunea moralizatoare, să se ferească de orice combinație ce l-ar târî în situații inextricabil țesute cu târgueli, cu pierderi și dobânzi bănești, căci se asvârle sirgur în prada palavrelor, bănuielilor și bărfelilor, rareori spre folosul material vădit al obștei, aproape totdeauna spre paguba prestigiului său personal și paguba spirituală a parohienilor.

Și-i păcat să primejduim cele veșnice pentru cele vremelnice.

Ce va folosi omului de-ar dobândi lumea

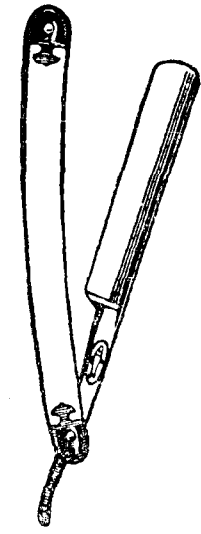
toată, dar sufletul său — și al altuia — îl va pierde... (Mt. 16, 26).

Mângâietorul ceresc ne-aduce aminte acest adevăr adesea uitat, și sugestiile potrivnice să piară precum piere fumul și să se topiască de căldura Duhului ce sălășluiește întru noi, precum se topește ceara de fața focului. Amorem conciliat similitudo morum. Ademenelilor ce ne-ar îndepărta, fie și pe indelete, dela rosturile noastre mai presus de fire, să le răspundem cu fiorii repulsiunii. Altcum ușor cădem în ceea ce atât de nimerit numește Card. Mermillod: *Hérésie des Oeuvres*. Și cu mult înainte de el cuprinsese sf. Bernard osânda fierbințelilor sociale-economice, vârite între prot și împlinirea exactă a chemării sale, în cuvântul rămas celebru: *occupationes maledictae*. Să nu ne irosim energiile în asemenea indeletniciri, dacă nu vrem să furnizăm, indirecte, dovada lipsei de înțelegere și dragoste a darului ce am primit prin punerea mâinilor arhieresti. Pentru că preotul ce-și pricepe îndatoririle multe și grele ale statului său și-și dă silința să le satisfacă *deplin*, n'are răgaz să se pulverizeze și în operații de natură cu totul oșusă, cu perspectiva tocirii facultăților sale celor mai scumpe, după spusa cuminte a vorbeii vechi: *Pluribus intentus, minor est ad singula sensus*. (C. I. B. Chautard: *L'ame de tout Apostolat*. Paris, 1924, pag. 10—11, 77 și urm. passim).

Nouă ne ajung preocupările proprii tagmei. *Dacă ne facem slujba deplin* (2 Tim. 4, 5).

Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfece etc. de prima calitate oțel și lucrare, expediate în 12—? prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER
CLUJ, Str. Samuil Micu 4,

Cataloge se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

1 briciu de ras Solingen, ascuțit cel mai fin Lei 16

1 briceag elegant pentru d. cu 2 cuțite, cu toc de sifid Lei 11

1 foarfecă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 36

Toată garnitura se trimite franco.

MOTTO:

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal. — Reprezentanta generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

PIANE

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon 9. 4—1.

S'a deschis

în Cluj, strada Regele Ferdinand, (fostă Vessély), Nr. 3 cea mai nouă prăvălie de marfă și marfă și marfă:

„GOBELIN“

Lucruri începute și pietate, ciorapi, mănuși, furnituri etc.

Prețuri solide, ieftine! (555) 6—1

Prăvălie nouă de pielărie

s'a deschis la Blaj Strada Regele Ferdinand Nr. 54 sub firma

„Minerva“

unde se vinde tot felul de pielărie, talpă, opinci, unelte pentru pantofărie și

toate accesoriile cu prețuri solide

(509) 1—1